

4 Téma: Fiskální dopady přílivu prostředků z fondů EU

4.1 Úvod

Po vstupu do Evropské unie se České republice otevřely daleko větší možnosti čerpání peněz z fondů EU, a to ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti, jakožto i z fondů pro oblast zemědělství. Strukturálními fondy, ze kterých ČR v nové perspektivě (programovacím období) 2007 – 2013 čerpá dotace jsou:

- *Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)* – zaměřen převážně na investiční projekty.
- *Evropský sociální fond (ESF)* – zaměřen na neinvestiční projekty v oblasti lidských zdrojů.
- *Fond soudržnosti (Kohezní fond)*³ – poskytování pomoci na investiční projekty méně rozvinutým zemím, nikoliv regionům.

Fondy na podporu zemědělství a rybolovu jsou:

- *Evropský fond rozvoje venkova (EAFRD)* – podpora zemědělské výroby a její modernizace, rozvoj a využití lesů atd.
- *Evropský rybářský fond (EFF)* – změny v rybářském sektoru, modernizace loďstva, rozvoj chovu ryb aj.

Pro přímé platby a tržní opatření slouží *Evropský zemědělský záruční fond (EAGF)*.

Podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti členskými státy je diferencovaná v závislosti na jejich relativní vyspělosti měřené HDP na obyvatele a má tyto cíle:

Cíl 1 – Konvergence: do tohoto cíle spadají regiony, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU a odlehlé oblasti a dále všechny členské státy, jejichž HND na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU.

Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: nárok mají regiony nespádající do cíle 1 (v ČR pouze Praha).

Cíl 3 – Evropská územní spolupráce: posílení přeshraniční spolupráce, spolupráce na úrovni nadnárodních oblastí a výměna zkušeností mezi regiony.

Pozn.: Předmětem analýzy není zkoumat připravenost ČR čerpat prostředky resp. odhadovat absorpční schopnost české ekonomiky. Cílem je vyčíslit fiskální a některé další dopady přílivu prostředků za daných předpokladů o možném průběhu čerpání. Předpoklady, které jsou dále použity, je nutno brát především jako technické.

---

³ Formálně není Fond soudržnosti strukturálním fondem

4.2 Alokace ze strukturálních fondů a fondu soudržnosti

Pro čerpání peněz ze strukturálních fondů se na národní úrovni vytvářejí operační programy (OP). OP je základním strategickým dokumentem finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast, nebo konkrétní region soudržnosti. V OP jsou podrobně popsány cíle a priority, které mají být v dané oblasti v aktuálním programovacím období dosaženy. V ČR je pro programovací období 2007 – 2013 vypsané celkem 15 OP v cíli 1 (8 tematických, 7 regionálních), 2 OP pro Prahu, tj. cíl 2 a konečně 9 OP pro cíl 3.

V programovacím období 2007 – 2013 je pro ČR alokováno celkem ze strukturálních fondů a fondu soudržnosti cca 26,69 miliard euro.

Tabulka 4-1: Alokace ze strukturálních fondů v období 2007 – 2013 (mld. eur)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
Alokace	3,1	3,7	3,6	3,8	4,0	4,1	4,3	26,7

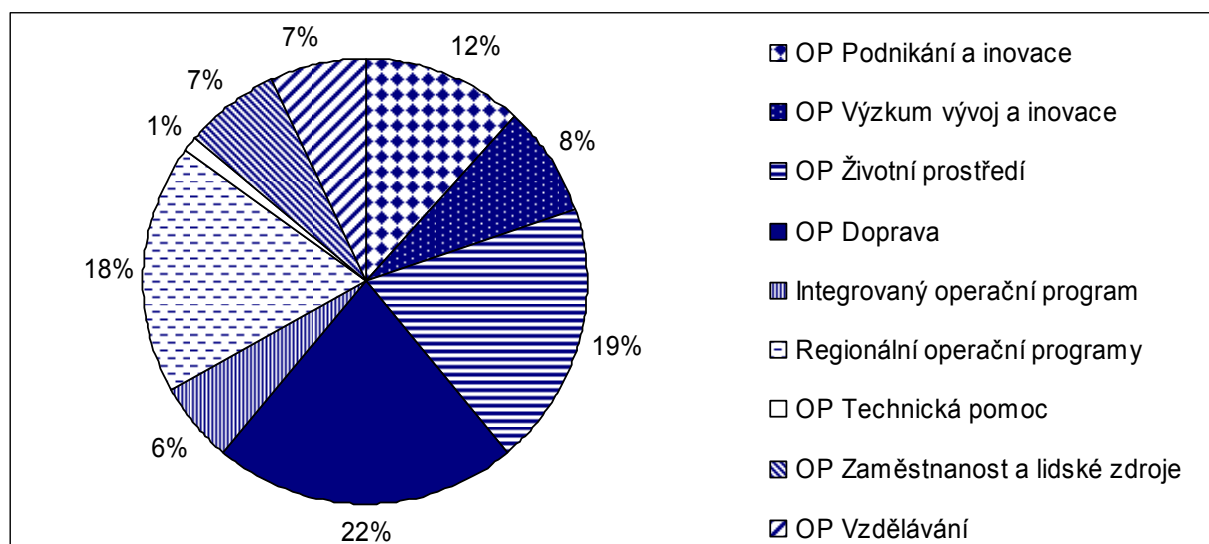
Největší objem (téměř 97 %) alokovaných prostředků spadá do cíle 1 – Konvergence. Rozdělení alokovaných zdrojů podle cílů uvádí následující tabulka.

Tabulka 4-2: Alokace podle cílů (mld. eur)

Alokace celkem	26,7
v tom	
Konvergence	25,9
Konkurenceschopnost	0,4
Přeshraniční spolupráce	0,4

V rámci cíle 1 – Konvergence mají největší podíly OP Doprava (22,25 %) a OP Životní prostředí (19 %). Celkovou situaci v cíli 1 zobrazuje následující graf.

Graf 4-1: Podíly operačních programů na celkové alokaci

4.3 Princip plateb ze strukturálních fondů

Prostředky ze strukturálních fondů tvoří maximálně 85 % hodnoty uznané výše k financování v rámci těchto fondů. Zbýlých minimálně 15 % musí dodat daný členský stát ze svých národních zdrojů – soukromých nebo veřejných⁴.

V principu funguje financování ze strukturálních fondů na bázi předfinancování ze státního rozpočtu. Zjednodušeně konečný příjemce (KP) těchto prostředků dostává na základě žádosti o platbu peníze od řídicího orgánu (regionální rady, ministerstva podle OP), který má peníze vyčleněné ve své kapitole státního rozpočtu a státní rozpočet je pak po vyplacení dostává proplacené od Národního fondu (NF).

Národní fond je jedním z odborů MF, který funguje jako „prostředník“ mezi EU a státním rozpočtem, tj. metodicky řídí finanční toky těchto nástrojů a fondů, vykonává funkci platebního orgánu pro strukturální fondy a Fond soudržnosti, spravuje účty, zajišťuje evidenci peněžních prostředků Národního fondu a plní výkaznické povinnosti ve vztahu k orgánům EU i orgánům národním, zodpovídá za provádění certifikace výdajů uskutečněných v rámci strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Daná alokace na běžný rok není objem prostředků, které je nutné vyčerpat za daný rok, nýbrž se při čerpání uplatňuje obecně princip „n+2“, v letech 2007 – 2010 dokonce platí pravidlo „n+3“, kde n je rok alokace). Prakticky to znamená, že prostředky alokované na běžný rok se mohou čerpat nejen v běžném roce, ale i ve dvou resp. třech letech následujících. Z předpokladů o průběhu čerpání pak vychází odhad dopadů na veřejné rozpočty.

Z výše uvedeného je zřejmé, že můžeme znázornit tři toky prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU⁵ (jde tedy o prostředky kryté penězi z EU, nikoli o národní zdroje):

- Předfinancování ze státního rozpočtu konečným příjemcům (tj. část celkových plateb vztahující se k prostředkům krytým z EU) – tok SR → KP
- Tok prostředků z rozpočtu EU do Národního fondu – tok EU → NF
- Proplácení vydaných prostředků na předfinancování ze státního rozpočtu Národním fondem – tok NF → SR

Je pravděpodobné, že se ČR nepodaří vyčerpat 100 % všech alokovaných prostředků. Z tohoto důvodu přijímáme následující technické předpoklady o míře čerpání ze strukturálních fondů (SF) a Fondu soudržnosti (FS). Zdůrazňujeme, že uvedené předpoklady slouží jako technická východiska pro kalkulaci dopadů přílivu prostředků z fondů EU. Nejedná se o odhad MF o skutečné míře čerpání, jelikož tvorba takového předpokladu není ani fakticky v tuto chvíli možná.

- ČR vyčerpá 85 % alokovaných prostředků pro perspektivu 2007 – 2013.
- Projektované náběhy plateb z minulé perspektivy 2004 – 2006 budou vyčerpány ve výši 95 %.

---

⁴ Členský stát si ale předem musí vybrat, zda se 85 % bude vztahovat k celkovým výdajům na projekt (v tom případě může být dofinancování z národních zdrojů jak veřejné, tak soukromé), nebo z veřejných zdrojů (pak 15 % musí pocházet z veřejných zdrojů). ČR zvolila druhou variantu.

⁵ Mechanismus plateb v zemědělství viz dále.

Tabulka 4-3: Náběh plateb ze SF a FS 2007 – 2013 (mil. eur)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tok z EU do NF	537,3	826,3	2300,0	1948,0	2659,1	3132,4	3545,4	3309,7	3311,7	-	1116,8
Tok z NF do SR	-	463,4	1671,4	2518,8	2894,8	3329,2	3699,6	3581,4	3306,1	105,1	1116,8
Tok ze SR ke KP	-	529,8	2242,2	2657,1	3013,6	3487,0	3841,5	3487,0	3251,3	177,3	-

Tabulka 4-4: Náběh plateb ze SF a FS 2004 – 2006 (mil. eur)

	2007	2008	2009	2010	2011
Tok z EU do NF	635,9	673,5	117,6	126,3	16,9
Tok z NF do SR	730,1	689,3	46,3	16,9	-
Tok ze SR ke KP	730,1	689,3	46,3	16,9	-

Protože zdroje z EU mají účel doplňovat národní zdroje, tak výše uvedené toky konečným příjemcům nejsou úplné. Je nutné k nim ještě přičíst tu část celkových plateb, která se doplňuje z národních zdrojů.

V perspektivě 2004 – 2006 byl podíl evropských peněz k prostředkům z národních zdrojů 75:25, v nové perspektivě byl vyjednáán mnohem výhodnější poměr, a to 85:15. Tyto poměry platí pro strukturální fondy a Fond soudržnosti.

Prostředky z národních zdrojů v Kč uvádí následující tabulka.

Tabulka 4-5: Národní financování (mld. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Perspektiva 04-06	7,5	6,8	0,4	0,1	-	-	-	-	-	-	-
Perspektiva 07-13	-	2,5	10,3	11,9	13,1	14,6	16,1	14,6	13,6	0,7	-
Celkem	7,5	9,3	10,7	12,0	13,1	14,6	16,1	14,6	13,6	0,7	-

Sečtením národních zdrojů a evropských zdrojů dostaneme tedy celkový objem toku prostředků z titulu strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Tabulka 4-6: Celkový tok ze SF a FS konečným příjemcům (mld. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy KP	27,8	41,7	70,5	79,8	87,0	97,5	107,5	97,5	91,0	5,0	-

4.4 Společná zemědělská politika

Společná zemědělská politika (SZP) je aktivitou směřující k regulaci trhu zemědělské produkce v EU. Výdaje na SZP představují cca 40 % výdajů rozpočtu EU. V případě ČR tvoří druhou nejvýznamnější položku v příjmech z EU, tzn. cca 30 – 40 %.⁶ Výdaje na SZP s příjmy v rámci strukturálních akcí (strukturální fondy a kohezní fond) tvoří cca 95 % celkových příjmů z EU.

V rámci plateb v zemědělství plynou do ČR prostředky čtyřmi „kanály“:

⁶ V roce 2007 byly druhou nejvýznamnější položkou, ale do konce období – s tím, jak se bude srovnávat naše úroveň přímých plateb s EU – se stanou nejvýznamnější položkou.

- Přímé platby
- Tržní opatření
- Rozvoj venkova
- Rybářství

Největší podíl v platbách do zemědělství v případě ČR představují přímé platby (tvoří cca 50 – 60 % těchto plateb) a rozvoj venkova (cca 30 – 40 % plateb).

Platby v rámci rozvoje venkova a rybářství podléhají systému národního financování. U přímých plateb se uplatňují tzv. národní doplňkové platby založené na jiném principu než národní financování. U národních doplňkových plateb jde o schválené dorovnání procentuálního podílu přímých plateb v rámci EU15 stanovené ve smlouvě o přistoupení České republiky k Evropské unii. Výše prostředků uvolňovaných na přímé platby z rozpočtu EU se postupně zvyšuje až v roce 2013 dosáhne 100 % poskytovaných v rámci EU15. V tomto roce bude výše národních doplňkových plateb nulová. Tržní opatření jsou spolufinancovány, nikoliv však povinně, u nich jde o ad hoc rozhodnutí (např. podpora kvality včelařských produktů nebo podpora školního mléka apod.).

Dalším rozdílem oproti tokům prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti je mechanismus, jakým prostředky proudí z EU ke konečnému příjemci. Většina těchto prostředků totiž proudí z EU rovnou do státního rozpočtu (do kapitoly Ministerstva zemědělství) a pak ke konečnému příjemci⁷. Přes Národní fond jdou pouze prostředky na OP RVMZ a prostředky z EFF.

V programovacím období 2004 – 2006 byla oblast SZP financována prostřednictvím Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) a finančního nástroje pro podporu rybolovu (FIFG). V rámci EAGGF rozlišujeme orientační a záruční sekci. Prostřednictvím orientační sekce EAGGF byl financován OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ) a záruční sekce financovala Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP), přímé platby a tržní opatření. Prostřednictvím OP RVMZ byla financována i opatření na podporu rybolovu z fondu FIFG.

V rámci programovacího období 2007 – 2013 došlo k transformaci fondu EAGGF do dvou fondů – Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a Evropského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). V tomto programovém období existují tyto finanční nástroje pro oblast SZP:

- EAGF – financuje tržní opatření a přímé platby,
- EAFRD – realizován prostřednictvím Programu pro rozvoj venkova,
- EFF – realizován prostřednictvím OP Rybářství.

Pro perspektivu 2007 – 2013 bylo alokováno pro ČR v rámci EFF a EAFRD celkem 2,8 mld. Eur.

Tabulka 4-7: Alokace v rámci EFF a EAFRD (mil. eur)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
EAFRD	396,6	392,6	388,0	400,9	406,6	412,7	418,0
EFF	3,4	3,5	3,7	3,9	4,0	4,2	4,4

⁷ Platební agenturou pro prostředky v kapitole MZe je Státní zemědělský intervenční fond.

Náběh plateb v obou perspektivách znázorňují následující tabulky za těchto předpokladů:

- HRDP 2004-2006, Rozvoj venkova 2007-2013 a EFF čerpáno na 100 %.
- Financování z národních zdrojů Rozvoje venkova je 20 % v perspektivě 2004-2006 a 22 % v perspektivě 2007-2013, u EFF je to 25 %.
- Přímé platby dle Nařízení Rady 1156/2006 a Nařízení 1782/2003.
- Výdaj SR u přímých plateb (EU část) v roce n je příjem SR z EU v roce n+1.
- Tržní opatření rostou nominálně o 2 % ročně (stejně tak jejich financování z národních zdrojů).
- Financování tržních opatření v metodice výdaj SR v roce n je i příjem SR v roce n.
- RVMZ na základě již obdržených plateb, po zbytek roku se neočekává žádná další platba a v roce 2009 závěrečná platba ve výši 5 353 061,22 euro.

Tabulka 4-8: Náběh plateb v HRDP v perspektivě 04-06 (mil. eur)

	2007	2008	2009
Tok z EU do SR	304,4	10,9	27,2
Tok ze SR ke KP	79,0	-	-

Tabulka 4-9: Náběh plateb v RVMZ v perspektivě 04-06 (mil. eur)

	2007	2008	2009
Tok z EU do NF	55,8	34,9	5,4
Tok z NF do SR	56,4	45,5	5,4
Tok ze SR ke KP	56,4	45,5	-

Tabulka 4-10: Náběh plateb v rámci Rozvoje venkova v perspektivě 2007-2013 (mil. eur)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tok z EU do SR	197,1	316,5	432,5	392,0	398,2	406,1	532,2	-	-	140,8	-
Tok ze SR ke KP	238,0	394,2	389,9	395,8	404,4	410,3	415,8	167,2	-	-	-

Tabulka 4-11: Náběh plateb v EFF (mil. eur)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tok z EU do NF	-	1,5	2,9	2,7	3,7	3,7	3,9	3,7	3,5	0,2	1,4
Tok z NF do SR	-	0,6	2,5	2,9	3,5	4,3	5,0	4,3	4,1	-	-
Tok ze SR ke KP	-	0,6	2,5	2,9	3,5	4,3	5,0	4,3	4,1	-	-

Tabulka 4-12: Náběh přímých plateb (mil. eur)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tok z EU do SR	324,1	407,4	499,5	588,7	674,3	760,0	845,6	931,3
Tok ze SR ke KP	407,4	499,5	588,7	674,3	760,0	845,6	931,3	-

Tabulka 4-13: Náběh plateb v rámci tržních opatření (mil. eur)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tok z EU do SR	64,4	64,8	66,1	67,4	67,4	68,8	70,1	71,5
Tok ze SR ke KP	64,4	64,8	66,1	67,4	67,4	68,8	70,1	71,5

Celkem platby z EU v rámci zemědělství činí v jednotlivých letech:

Tabulka 4-14: Náběh plateb v zemědělství z EU (mil. eur)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Zemědělské platby z EU	23,5	26,7	27,3	28,9	30,3	31,6	33,8	5,8	0,1	-	-

K toku těchto prostředků plynoucích z EU je nutné obdobně jako u strukturálních akcí přičíst národní zdroje k vyčíslení celkových toků konečným příjemcům.

Tabulka 4-15: Národní financování SZP (mld. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
EAFRD	1,9	3,0	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	1,1	-	-	-
EFF	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RVMZ	0,4	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EAGGFz	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tržní opatření	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-	-	-
Přímé platby	7,0	7,1	4,0	6,6	4,4	2,2	-	-	-	-	-
Národní zdroje v zemědělství	9,9	10,4	7,0	9,6	7,3	5,0	2,9	1,2	0,0	0,0	0,0

Tabulka 4-16: Celkový tok konečným příjemcům v zemědělství (mld. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Platby KP v zemědělství	33,4	37,1	34,3	38,5	37,6	36,6	36,7	6,9	0,1	0,0	0,0

4.5 Dopady přílivu prostředků z fondů EU na veřejné finance

Hodnocení dopadů příjmů a výdajů „evropských peněz“ na veřejné rozpočty budeme zkoumat jak z hlediska metodiky peněžních toků, tak akruální metodiky ESA 95. Obecně vzato, veřejné národní zdroje nutné k národnímu financování představují zátěž pro hospodaření veřejných financí v obou metodikách.

Je nutné hned na počátku analýzy dopadů na veřejné finance uvést, že vycházíme ze striktního dodržování principu adicionality, tzn. že „evropské“ prostředky národní doplňují, nikoliv nahrazují.⁸ K tomuto předpokladu přistupujeme proto, že investiční akce se plánují vždy s ohledem na finanční zajištění projektu. Jsou-li dány veřejné výdaje, pak dodatečné zdroje z EU by neměly znamenat snížení národních výdajů již rozpočtovaných (byly by případně přesměrovány jinam). Pokud by ale „evropské“ prostředky nahrazovaly ty české (a navzdory principu adicionality tomu tak patrně v určité míře bude), pak by dopad na veřejné finance byl nižší.

Metodika peněžních toků je založena na uskutečněných hotovostních tocích, tj. transakce jsou zaznamenávány v okamžiku realizace příslušného peněžního toku. Je tedy možné, že příjem je realizován v jiném období než výdaj, čímž může dojít k odlišnému dopadu na hospodářské výsledky oproti metodice akruální. To má význam především z důvodu mechanismu předfinancování ze státního rozpočtu. Bude užitečné právě z důvodu časového nesouladu mezi přijatými a vydanými peněžními prostředky zavést tzv. fondové hotovostní saldo, které zachycuje hotovostní bilanci na příslušném účtu (státní rozpočet, Národní fond) za každý běžný rok finanční perspektivy. Dopad na

⁸ Toto se však týká pouze plateb z fondů EU. K principu adicionality vzhledem k národnímu financování a přesměrování výdajů v rámci HSS viz dále.

veřejné rozpočty je tak dán národními veřejnými prostředky určenými k národnímu financování a fondovým hotovostním saldem.

Akruální metodika je založena na zachycování ekonomických hodnot v době jejich vzniku, tj. v době vzniku pohledávek a závazků bez ohledu na dobu uskutečnění peněžního toku, který je s nimi spojen. U této metodiky tedy nevystává problém ohledně časového nesouladu mezi přijatými a vydanými peněžními prostředky. Dopad na hospodaření vládního sektoru je v této metodice tedy určen výhradně národními veřejnými zdroji určenými na národní financování.

Tabulka 4-17: Fondové hotovostní saldo státního rozpočtu a Národního fondu (mld. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Národní fond	12,3	9,0	18,3	-11,7	-5,4	-4,7	-3,7	-6,5	0,1	-2,5	0,0
Státní rozpočet	2,8	-6,0	-15,3	-5,8	-5,2	-5,9	-2,6	20,4	1,3	1,6	26,6
Veřejné rozpočty	15,1	3,0	3,0	-17,5	-10,5	-10,6	-6,3	13,9	1,4	-0,9	26,6

Tabulka 4-18: Národní financování (mld. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Národní financování	17,5	19,7	17,7	21,6	20,3	19,7	19,0	15,8	13,7	0,7	0,0

Tabulka 4-19: Celkový dopad v metodice peněžních toků

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dopad na saldo	<i>mld. Kč</i>	-2,4	-16,7	-14,7	-39,0	-30,9	-30,3	-25,4	-1,8	-12,2	-1,6	26,6
	<i>% HDP</i>	-0,1	-0,4	-0,4	-0,9	-0,6	-0,6	-0,5	0,0	-0,2	0,0	0,3

Tabulka 4-20: Celkový dopad v akruální metodice ESA 95

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dopad na saldo	<i>mld. Kč</i>	-17,5	-19,7	-17,7	-21,6	-20,3	-19,7	-19,0	-15,8	-13,7	-0,7	0,0
	<i>% HDP</i>	-0,5	-0,5	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2	0,0	0,0

V metodice peněžních toků je tedy největší negativní vliv na saldo veřejných rozpočtů v roce 2010 ve výši -0,87 % HDP. V akruální metodice je dopad na saldo poměrně stabilní, a to ve výši kolem -0,5 % HDP v letech 2007 – 2010 s následným snižováním do konce sledovaného období.

ČR je však současně vázána k udržování minimální úrovně výdajů na hospodářskou a sociální soudržnost (HSS), která pro nadcházející období činí 81,0 mld. Kč v cenách roku 2006. Jedná se o tzv. princip adicionality, podle kterého by prostředky z fondů EU měly být dodatečné a nikoli nahrazovat národní výdaje na HSS. Jelikož jsou výdaje na národní financování považovány za výdaje na HSS a jsou tedy započítatelné jako výdaje na adicionalitu, je možné a žádoucí část dosavadních výdajů na HSS přeměřovat na národní financování. V případě že bude národní financování hrazeno v rámci povinných prostředků vynakládaných na HSS, nemusí národní financování znamenat dodatečnou zátěž pro veřejné rozpočty.

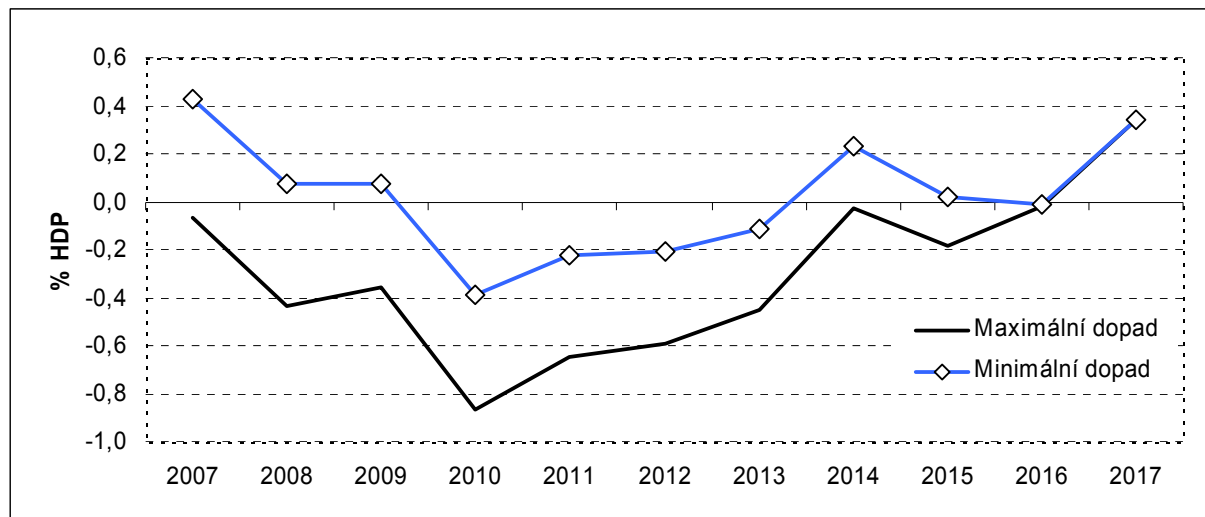
V případě přeměrování části dosavadních výdajů na HSS na národní financování je možné dopad na hotovostní i akruální saldo vyjádřit intervalem v závislosti na míře tohoto přeměrování. Dopad bude minimální, pokud 100 % prostředků na národní financování bude hrazeno na úkor jiných výdajů na HSS, a maximální, pokud veškeré prostředky na národní financování budou k výdajům na HSS dodatečné. Konkrétní podíly na HDP znázorňují následující tabulky.

Tabulka 4-21: Minimální a maximální dopad v metodice peněžních toků

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Maximální dopad	% HDP	-0,1	-0,4	-0,4	-0,9	-0,6	-0,6	-0,5	0,0	-0,2	0,0	0,3
Minimální dopad	% HDP	0,4	0,1	0,1	-0,4	-0,2	-0,2	-0,1	0,2	0,0	0,0	0,3

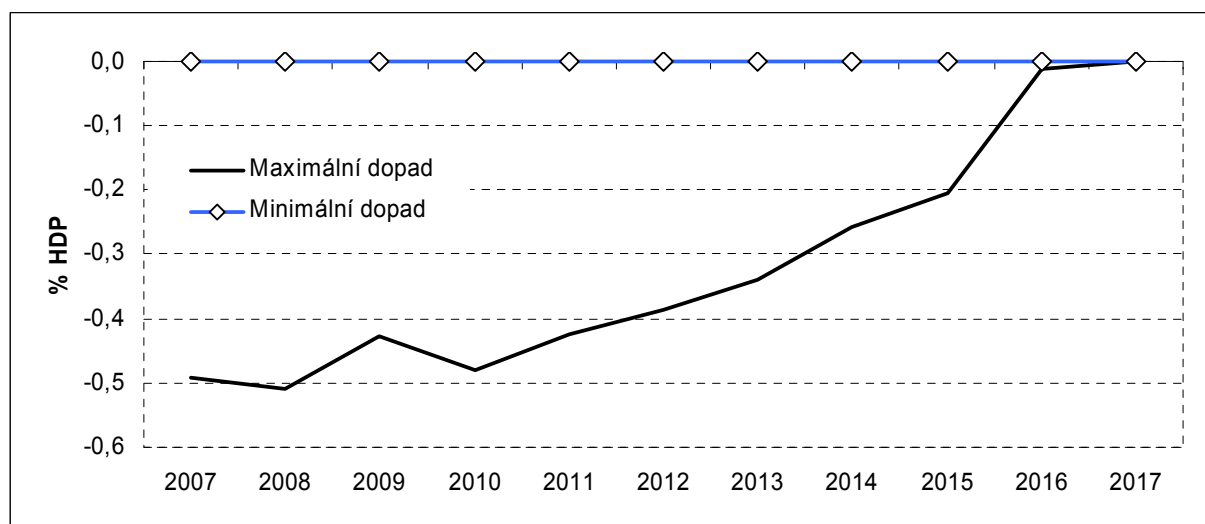
Graf 4-2: Minimální a maximální dopad v metodice peněžních toků

Tabulka 4-22: Minimální a maximální dopad v aktuální metodice ESA95

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Maximální dopad	% HDP	-0,5	-0,5	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2	0,0	0,0
Minimální dopad	% HDP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Graf 4-3: Minimální a maximální dopad v aktuální metodice ESA95

Hotovostní dopady se v případě plného přesměrování redukuje na dopad fondového salda. Dopady v metodice ESA 95 mohou být teoreticky nulové.

4.6 Dopad přílivu prostředků z fondů EU na vládní investiční výdaje

Sumou všech toků z rozpočtu EU můžeme získat informaci o toku promítajícím se do platební bilance ČR.

Tabulka 4-23: Celkový příliv prostředků z fondů EU do ČR

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Toky z fondů EU do ČR	<i>mln. Kč</i>	58,8	62,0	90,1	79,2	93,7	103,9	118,8	102,6	78,8	3,4	26,6
	<i>% HDP</i>	1,7	1,6	2,2	1,8	2,0	2,0	2,1	1,7	1,2	0,0	0,3

Jak již ale bylo uvedeno, tyto sumy nekorespondují s přílivem prostředků do reálné ekonomiky ze dvou důvodů. Za prvé, toky z EU do ČR a toky ke konečným příjemcům se v běžných letech zpravidla liší a za druhé, koneční příjemci kromě těchto „ryze evropských“ prostředků obdrží ještě navíc národní zdroje v rámci národního financování. Celkový tok konečným příjemcům tak znázorňuje tabulka.

Tabulka 4-24: Celkový tok konečným příjemcům

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Evropské prostředky	<i>mln. Kč</i>	43,7	59,0	87,1	96,6	104,3	114,5	125,2	88,7	77,4	4,2	-
	<i>% HDP</i>	1,2	1,5	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	1,4	1,2	0,1	-
Národní prostředky	<i>mln. Kč</i>	17,5	19,7	17,7	21,6	20,3	19,7	19,0	15,8	13,7	0,7	0,0
	<i>% HDP</i>	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,0	0,0
Celkové prostředky	<i>mln. Kč</i>	61,2	78,7	104,8	118,2	124,6	134,2	144,2	104,5	91,1	5,0	0,0
	<i>% HDP</i>	1,7	2,0	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6	1,7	1,4	0,1	0,0

Takto stanovený celkový tok konečným příjemcům však není korektní brát automaticky za dodatečnou „injekci“ zdrojů, které do ekonomiky z titulu EU fondů dorazí. Vše totiž závisí na tom, do jaké míry příp. zda vůbec se podaří přesměrovat národní zdroje z jiných oblastí v rámci výdajů na HSS. Dodatečné zdroje pro ekonomiku lze pak tedy kvantifikovat mezi celkovými zdroji uvedenými v tabulce 4-24 (národní zdroje k financování EU projektů jsou dodatečné k HSS) a evropskými penězi uvedenými v tabulce 4-24 (národní zdroje k financování EU projektů jsou stoprocentně přesměrovány z jiných výdajů na HSS).

Ke kvantifikaci dodatečných vládních investic z titulu toků z fondů EU je nutné přijmout jisté předpoklady. Ty se jednak musejí týkat poměru konečných příjemců z vládního sektoru ke konečným příjemcům z ostatních sektorů ekonomiky a jednak poměru mezi investičními a neinvestičními výdaji. Byly přijaty následující předpoklady:

- U strukturálních akcí je poměr konečných příjemců z vládního a z ostatních sektorů 85:15.
- V zemědělství odhadujeme 5 % konečných příjemců z vládního sektoru.
- Investiční výdaje tvoří u strukturálních akcí 85 % celkových zdrojů.
- Poměr investičních zdrojů k neinvestičním u Rozvoje venkova je 50:50.
- Poměr investičních zdrojů k neinvestičním u EFF je 60:40.

Na základě těchto předpokladů můžeme znázornit vývoj vládních investic z titulu toků z fondů EU do národní ekonomiky.

Tabulka 4-25: Investice ve vládním sektoru

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Veřejné investice	<i>mln. Kč</i>	20,4	30,5	51,2	57,9	63,2	70,8	78,0	70,6	65,7	3,6	0,0
	<i>% HDP</i>	0,6	0,8	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,2	1,0	0,0	0,0

Protože předpokládáme, že vládní sektor jako konečný příjemce je pouze u strukturálních akcí, pak zbylé investice – 15 % investičních výdajů u strukturálních akcí a investiční výdaje v zemědělství – spadají do ostatních sektorů.

Tabulka 4-26: Investice mimo vládní sektor

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
SF, FS	<i>mln. Kč</i>	3,5	5,3	9,0	10,2	11,1	12,4	13,7	12,4	11,6	0,6	-
Zemědělství	<i>mln. Kč</i>	6,3	7,1	6,2	6,2	6,1	6,0	6,1	2,5	0,1	0,0	0,0
Celkem	<i>mln. Kč</i>	9,8	12,4	15,2	16,3	17,2	18,5	19,8	14,9	11,7	0,6	0,0
	<i>% HDP</i>	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	0,0	0,0

Tabulka 4-27: Celkové investiční výdaje

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celkové investice	<i>mln. Kč</i>	30,2	42,9	66,5	74,3	80,4	89,2	97,8	85,5	77,4	4,2	0,0
	<i>% HDP</i>	0,8	1,1	1,6	1,7	1,7	1,8	1,7	1,4	1,2	0,1	0,0

Investiční výdaje z titulu EU fondů jsou tedy maximální v letech 2012 a 2013, kdy činí kolem 1,75 % HDP. Co se týče veřejných investic, jejich maximální výše činí cca 1,4 % HDP v roce 2013.

Čistá pozice

Pro úplnost uvádíme vyčíslení skutečnosti (2004 – 2007) a odhadu (2008 – 2013) čisté pozice ČR vzhledem k rozpočtu EU resp. EHP (EU, dále pak Norsko a Švýcarsko), tj. salda příjmů z EU resp. EHP a plateb do EU resp. EHP.

V rámci plateb z rozpočtu EU jde o platby v rámci strukturálních akcí (strukturální fondy, Fond soudržnosti), zemědělství, vnitřní opatření a předvstupní nástroje (fondy Ispa, Sapard a Phare) a kompenzace. Další příjmy pak ČR dostává z fondů EHP/Norska a Švýcarska.

Co se týče plateb ČR, tak kromě rozpočtu EU platí ČR platby do Evropské investiční banky, příspěvky do Výzkumného fondu pro uhlí a ocel a Evropského rozvojového fondu.

Konkrétně zobrazuje vývoj čisté pozice tabulka.

Tabulka 4-28: Čistá pozice ČR vůči EU resp. EHP (mil. eur)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy z rozpočtu EU	800,4	1041,2	1319,9	1763,6	3077,4	3391,1	3671,6	4158,4	4984,6	6012,4
Platby do rozpočtu EU	554,2	959,5	1070,5	1157,1	1447,2	1608,7	1614,1	1613,4	1695,0	1721,7
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	246,2	81,7	249,4	606,5	1630,2	1782,3	2057,6	2544,9	3289,6	4290,7
Další příjmy (EHP/Norsko, Švýcarsko)	-	-	3,3	2,8	18,0	43,2	29,3	12,1	10,5	19,6
Další platby (EIB, VFUO, 10.EDF)	27,7	27,7	33,7	63,5	67,5	41,7	-	15,5	20,1	20,4
Celkové příjmy	800,4	1041,2	1323,2	1766,4	3095,4	3434,3	3700,9	4170,4	4995,1	6032,0
Celkové platby	581,9	987,2	1104,2	1220,5	1514,7	1650,5	1614,1	1629,0	1715,1	1742,1
Čistá pozice vůči EHP vč. Švýcarska	218,5	54,0	219,0	545,9	1580,7	1783,8	2086,8	2541,5	3280,0	4290,0